

Güvenlik Konseyi'nin 1325 sayılı Kararı: Kadınlar, Barış ve Güvenlik

Güvenlik Konseyi,

25 Ağustos 1999 tarih ve 1261 sayılı, 17 Eylül 1999 tarih ve 1265 sayılı, 19 Nisan 2000 tarih ve 1296 sayılı ve 11 Ağustos 2000 tarih ve 1314 sayılı kararları ve aynı zamanda Başkan tarafından yapılan ilgili açıklamaları ve de Başkanın Birleşmiş Milletler Kadın Hakları ve Uluslararası Barış Günü dolayısıyla 8 Mart 2000 tarihinde (SC/6816) basına yaptığı açıklamayı hatırlatarak,

Pekin Bildirisi ve Eylem Platformunda (A/52/231) ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun "Kadınlar 2000: Yirmibirinci Yüzyılda Cinsiyet Eşitliği, Gelişme ve Barış" konu başlıklı Yirmiüçüncü özel oturumunun (A/S-23/10/Rev.1) sonuç bildirisinde, özellikle kadınlar ve silahlı çatışmalar hakkında verilen sözleri hatırlatarak,

Birleşmiş Milletler Kuruluş Yasası'nın amaç ve ilkelerini ve Güvenlik Konseyi'ne bu Yasa'yla verilen uluslararası barış ve güvenliğin korunmasındaki temel sorumluluğu dikkate alarak,

Silahlı çatışmalardan olumsuz etkilenenlerin büyük çoğunluğunu sivillerin, özellikle kadın ve çocukların oluşturması, evlerini terketmeye ya da ilticaya zorlanmaları, ve de savaşanlar ve silahlı unsurlar tarafından giderek daha fazla hedeflenmeleri konusundaki endişesini belirterek,

Kadınların çatışmaların önlenmesi, çözümlenmesi ve barışın tesisindeki önemli rollerini yineleyerek ve barış ve güvenliğin korunması ve ilerletilmesine yönelik çabalara kadınların dahil edilmelerinin ve eşit katılımlarının önemini ve de çatışmaların önlenmesi ve çözümlenmesiyle ilgili kararların alınmasında rollerinin artırılmasının gerekliliğini vurgulayarak,

Kadın ve kızların çatışmalar süresince ve sonrasında haklarını koruyan uluslararası insancıl hukuk ve insan hakları hukukunun tamamen uygulanmasının gerekliliğini yeniden belirterek,

Bütün tarafların mayın temizleme ve mayın bilgilendirme programlarında kadın ve kızların özel gereksinimlerinin dikkate alındığından emin olmalarının gerekliliğini vurgulayarak,

Barış koruma operasyonlarında toplumsal cinsiyet bakış açısının hakim kılınmasına ilişkin acil ihtiyacı kabul ederek, ve bu bağlamda „Çok Boyutlu Barış Destek Operasyonlarında Toplumsal Cinsiyet Bakış Açısının Hakim Kılınması için Namibia Eylem Planı ve Windhoek Deklarasyonu' nu (S/2000/693) not ederek,

Aynı zamanda Başkan'ın 8 Mart 2000 tarihinde yaptığı basın açıklamasında yer alan, kadın ve kızların çatışma durumlarında korunması, özel gereksinimleri ve kadınların insan hakları hakkında, barışgücü personelinin özel eğitim almalarına dair tavsiyesinin önemini kabul ederek,

Silahlı çatışmaların kadın ve kızlardaki etkilerine ilişkin bir anlayış geliştirilmesinin ve onların korunması ve barış süreçlerine tamamen dahil edilmesi için etkili kurumsal düzenlemeler yapılmasının uluslararası barış ve güvenliğin korunması ve ilerletilmesinde çok yararlı olabileceğini kavrayarak,

Silahlı çatışmaların kadın ve kızlardaki etkilerine dair veri ve bulguların birleştirilmesi gerekliliğini not ederek,

1. Üye Devletleri, çatışmaların önlenmesi, yürütülmesi ve çözümlenmesiyle ilgili ulusal, bölgesel ve uluslararası kurum ve mekanizmalarda kadınların her karar verme düzeyinde daha fazla temsil edilmelerini sağlamaya teşvik eder ;

2. Genel Sekreteri çatışmaların çözümü ve barış süreçlerine kadınların karar verme düzeylerinde katılımlarının artırılmasını öngören stratejik planını uygulama konusunda destekler;

3. Genel Sekreteri kendisini temsil etmek üzere daha fazla kadın personeli elçi veya özel temsilci olarak görevlendirmeye teşvik eder; ve bu bağlamda, Üye Devletlere düzenli olarak güncellenecek ortak bir liste için adaylarını Genel Sekretere bildirmeye çağırır ;

4. Genel Sekreteri Birleşmiş Milletler'in saha operasyonlarında ve özellikle askeri gözlemciler, sivil polis, insan hakları ve insani yardım personelinde kadınların rol ve katkılarını genişletmek için çalışmaya teşvik eder ;

5. Barış koruma operasyonlarına toplumsal cinsiyet bakış açısını getirme konusundaki isteğini ifade eder, ve Genel Sekreteri saha operasyonlarında, uygun olan yerlerde, toplumsal cinsiyet unsurunun gözönüne alınmasını sağlamaya teşvik eder ;

6. Genel Sekreter'den, Üye Devletlere kadınların korunması, hakları ve özel ihtiyaçları ve bütün barış koruma ve tesis etme tedbirlerine kadınların katılmasının önemi hakkında, eğitim kılavuzları ve malzemeleri sağlamasını talep eder; Üye Devletleri bu hususları (ve HIV/AIDS konusunda eğitimi), göreve hazır askeri personel ile sivil polisin ulusal eğitim programlarına dahil etmeye davet eder; ve ayrıca Genel Sekreter'in, barış koruma operasyonlarındaki sivil personelin benzer bir eğitim almasını sağlamasını talep eder;

7. Üye Devletleri, Birleşmiş Milletler Kadın Fonu, Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği gibi, ilgili fon ve programlarca üstlenenler de dahil olmak üzere, toplumsal cinsiyete duyarlılığı arttırmaya yönelik eğitim çabalarına, gönüllü mali, teknik ve lojistik desteği arttırmaya teşvik eder;

8. Bütün ilgili tarafları, barış anlaşmalarının görüşülmesi ve uygulanması sırasında, toplumsal cinsiyet bakış açısını benimsemeye davet eder. Bu kapsamda, diğerleri yanında; a) çatışma sonrası geri dönme ve geri yerleşme ve rehabilitasyon, yeniden bütünleşme ve çatışma sonrası yeniden inşa sırasında kadın ve kızların özel gereksinimleri; b) Yerel kadınların barış girişimlerini ve çatışmaları çözmeye yönelik yerel süreçlerini destekleyecek ve barış anlaşmalarının bütün uygulama mekanizmalarında kadınları içerecek tedbirler; c) kadın ve kızların insan haklarının sayılması ve korunmasını, özellikle anayasa, seçim sistemi, polis ve adalet çerçevesinde sağlayacak tedbirler;

9. Tüm tarafları, silahlı çatışmalarda sivil kadın ve kızların, hakları ve korunmalarıyla ilgili, 1949 tarihli Genevre Sözleşmesi ve 1977'de buna eklenen Protokoller, 1951 tarihli Mülteci Sözleşmesi ve 1967 tarihli ek Protokol, 1979 tarihli Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Tüm Sekilleriyle Kaldırılması Sözleşmesi ve 1999 tarihinde eklenen İhtiyari Protokol, 1989 tarihli Birleşmiş Milletler Çocuk Haklar Sözleşmesi ve 25 Mayıs 2000'de eklenen iki İhtiyari Protokol ile üstendikleri yükümlülükler de dahil olmak üzere, uygulanabilir tür uluslararası hukuk kurallarına uygun davranmaya çağırır, ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'ni kuran Roma Antlaşması'nın ilgili hükümlerini hatırlatır;

10. Silahlı çatışmaların tüm taraflarını, kadın ve kızları cinsiyete bağlı şiddetten, özellikle tecavüz ve diğer cinsel suçlardan ve silahlı çatışma durumlarındaki bütün şiddet türlerinden korumaya yönelik özel tedbirler almaya çağırır ;

11. Tüm Devletlerin kadın ve kızlara karşı cinsel şiddet içerenler de dahil olmak üzere soykırım, insanlığa karşı suçlar, savaş suçları gibi suçlardan sorumlu olanların yargılanmasındaki ve dokunulmazlıklarına son verilmesindeki sorumluluklarını vurgular; ve bu bağlamda, bu suçları olanaklı tüm hallerde af hükümleri dışında tutmanın gerekliliğini vurgular;

12. Silahlı çatışmaların tüm taraflarını, mülteci kampları ve yerleşimlerinin sivil ve insani niteliğine saygı göstermeye, tasarımları da dahil olmak üzere, kadın ve kızların özel gereksinimlerini dikkate almaya davet eder; 19 Kasım 1998 tarih ve 1208 sayılı ve 19 Nisan 2000 tarih ve 1296 sayılı kararlarını hatırlatır;

13. Silahsızlanma, barışa dönme ve yeniden bütünleşmenin planlanmasıyla ilgili herkesi, kadın ve erkek savaşanların farklı gereksinimlerini göz önünde bulundurmaya ve bakmakla yükümlü

oldukları kişilerin ihtiyaçlarını dikkate almaya yöreklendirir ;

14. Birleşmiş Milletler Kuruluş Yasası'nın 41. maddesi çerçevesinde tedbir alındığında, uygun insancıl istisnalar sağlamak üzere, kadın ve kızların özel gereksinimlerini dikkate alarak, tedbirlerin sivil nüfus üzerindeki olası etkilerini göz önünde bulundurmaya hazır olduğunu yeniden belirtir;

15. Güvenlik Konseyi görevlerinin yürütülmesinde, yerel ve uluslararası kadın gruplarıyla danışmalar da yapmak suretiyle toplumsal cinsiyet ve kadın haklarının gözetmesini sağlama konusundaki istekliliğini ifade eder;

16. Genel Sekreteri, silahlı çatışmaların kadın ve kızlar üzerindeki etkileri, kadınların barışın tesisi, barış süreçlerinin toplumsal cinsiyet boyutu ve çatışma çözümlerindeki rolü hakkında bir çalışma yapmaya davet eder, ve ayrıca Güvenlik Konseyi'ne bu çalışmanın sonuçları hakkında bir rapor sunmaya ve bunu tüm Birleşmiş Milletler Üye Devletleri'nce erişilebilir kılmaya davet eder;

17. Genel Sekreter'den, barış güçlerinin görev yaptığı dönem boyunca toplumsal cinsiyet bakış açısı ve kadın ve kızlarla ilgili diğer tüm konularda kaydedilen ilerlemeleri, uygun olduğunca Güvenlik Konseyi'ne verdiği raporlara dahil etmesini talep eder;

18. Bu konuyu aktif olarak gündeminde tutmaya karar verir.